

Danmarks Nationalbank
Havnegade 5
1058 København K.
Att.: Bo Schoppe

Sendes kun pr. email: bsch@nationalbanken.dk

Tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven §27, stk. 2 til fjernelse af rammehindringer i forbindelse med etablering af pæle til skurby i Børsgraven

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11/10/2024, § 27, stk. 2, meddeles hermed tilladelse til at fjernelse af rammehindringer i forbindelse med etablering af pæle til skurby i Børsgraven.

Baggrund

Emcon har den 11. september 2024 søgt om tilladelse til at påvirke forurenset sediment i Børsgraven i forbindelse med etablering og senere fjernelse af pæle til skurby i forbindelse med renovering af Nationalbanken, se figur 1.

Figur 1. Placering af skurbyen i Børsgraven.

Der er samtidig søgt om fredningsdispensation til etablering af skurbyen, da Børsgraven er fredet. Fredningsnævnet for Københavns traf d. 16. februar 2025 afgørelse og meddelte dispensation fra fredningen til skurbyen.

Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF), Område for Miljø og Byliv (OMB), Vand og Natur er i forbindelse med vurdering af projektet kommet frem til, at projektet ikke kræver tilladelse efter § 27 stk.2., men i stedet falder

9. maj 2025

Sagsnr.
2025-0076685

Dokumentnr.
2025-0076685-1

Sagsbehandler
Jette Skov

Bygge-, Parkerings- og Miljø-
myndighed
Vand og Natur

Njalsgade 13
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

under § 85 i Miljøbeskyttelsesloven om forhold, som anses for at være af underordnet betydning for miljøbeskyttelsen. Men det er derimod vurderet, at projektet kan have behov for at forstyrre sedimentet i Børsgraven, hvis man støder på materialer sten eller lign., som evt. ligger i vejen for ramningen af pælene. Dette arbejder kræver tilladelse efter § 27, stk. 2. i miljøbeskyttelsesloven.

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår:

1. Tilladelsen er gældende fra d.d. og til pælene til skurbyen er etableret.
2. Tilladelsen er gældende for det angivne arbejdsområde på figur 1 og etablering af pælene skal i øvrigt udføres som beskrevet i den miljøtekniske redegørelse og arbejdsbeskrivelsen heri.
3. Teknik- og Miljøforvaltningen (herefter TMF), Område for Miljø og Byliv (herefter OMB), Vand og Natur, og badevandsvagten skal underrettes **senest 1 uge** inden arbejdet med etablering af pælene påbegyndes.

Derudover skal Vand og Natur med det samme kontaktes på vand@kk.dk, hvis man støder på rammehindringer. Badevandsvagten kontaktes på tlf. 26 86 58 01.

Underretningen skal indeholde følgende oplysninger:

- Navn, e-mail og telefonnummer på kontaktperson hos entreprenøren.
 - Oplysning om det nøjagtige starttidspunkt for arbejdet og om, hvor længe det forventes at vare.
4. Hvis der skal fjernes rammehindringer (f.eks. større sten), skal arbejdet foregå således, at der hvirvles mindst muligt op i sedimentet i Børsgraven.

Rammehindringer skal så vidt muligt sideflyttes langs bunden. Arbejdet skal foregå med grab, der maksimalt må løftes 0,5 m fra havbunden. Hvis rammehindringer skal fjernes, skal de løftes ud af vandområdet ved at løfte materialerne lodret op genne vandsøjlen og op på en flåde i umiddelbar nærhed af arbejdsområdet.

Afhængig af arbejdets omfang med fjernelse af rammehindringer, kan det blive nødvendigt at etablere silt- eller boblegardiner, hvis der skal sideflyttes flere større rammehindringer eller hvis de skal

tages op af vandsøjlen. Det er Vand og Natur der afgør, om det vil være nødvendigt.

5. Hvis det viser sig, at der under sideflytningen af rammehindringer spredtes partikulært materiale uden for siltgardinet pga. en defekt, skal følgende forholdsregler iværksættes:
 - Arbejdet stoppes.
 - TMF, OMB, enheden Vand og Natur, samt badevandsvagten adviseres på hhv. vand@kk.dk og tlf. 26 86 58 01.
 - Evt. skade på siltgardinet udbedres.
 - Sideflytning genoptages, når siltgardinet er repareret, hvis det er gået i stykker, eller når problemet er løst.

Klagevejledning

Klageadgang

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet frem til fire uger, efter afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 91 og 93. Klagen skal indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnet digitale klageportal inden den 6. juni 2025.

Klage skal indgives via klageportalen <https://naevneneshus.dk/>, hvor selve klageprocessen, betaling af gebyr m.v. også fremgår.

Hvem kan klage?

Det er fastlagt i miljøbeskyttelseslovens §§ 98-100, hvem der er klageberettiget. Det fremgår bl.a. af lovens § 98, stk. 1, nr. 1 og 2, at afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, kan klage. Derudover er bl.a. en række lokale og landsdækkende organisationer klageberettigede efter bestemmelsen.

Opsættende virkning

Hvis afgørelsen påklages, er udgangspunktet efter miljøbeskyttelsesloven, at klagen ikke vil have opsættende virkning, jf. lovens § 96, stk. 1. Efter samme bestemmelse kan Miljø- og Fødevareklagenævnet imidlertid beslutte at give en eventuel klage opsættende virkning.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal der anlægges sag inden 6 måneder fra meddelelse eller offentliggørelse af afgørelsen, jf. miljøbeskyttelsesloven § 101, stk. 1, dvs. den 6. november 2025.

Grundlag for afgørelsen

Lov - og plangrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven, Lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11/10/2024, §27, stk. 2.
- Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder, jf. bek. nr. 1433 af 21. november 2017.
- Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, bek. nr. 796 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, bek. nr. 797 af 13/06/2023.
- Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, bek. nr. 819 af 15/06/2023.
- Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Københavns Kommuneplan 2024, KP24

Ansøgningsmateriale

- Ansøgning af d. 11. september 2024.
- Supplerende oplysninger i mail fra Emcon til Vand og Natur af 28. oktober 2024, 30. oktober 2024 samt 26. november 2024.

Miljøteknisk redegørelse

Der ansøges om tilladelse til at fjerne rammehindringer i bunden af Børsgraven i forbindelse med ramning af pæle til etablering af skurby, som skal anvendes, mens Nationalbanken renoveres.

Arbejdsbeskrivelse

Skurbyen består af 29 stålbjælker, som rammes ned i sedimentet. Pælene vil blive placeret nøjagtigt i positionen på overfladen og født direkte til bunden, hvor nedvibreringen starter. Nedbringningen vil foregå fra land eller fra en flåde. Ved afslutning af projektet vil pælene blive vibreret op igen fra pram. Projektet forventes at starte i maj 2025. Etableringen af skurbyen forventes at tage ca. 1 måned. Skurbyen forventes nedtaget i februar 2030.

Det vil kun være i forbindelse med nedbringningen af pælene, at der er risiko for at støde på rammehindringer i form af sten eller større objekter.

Beskrivelse af vandområdet

Børsgraven ved Slotsholmen

Københavns Havn strækker sig fra Kalveboder i syd til Svanemøllebugten i nord samt til områderne omkring Margretheholm og Prøvestenen på den østlige side af Amager. Hovedløbet gennem byen kan opdeles i Sydhavnen, Inderhavnen og Yderhavnen.

Kanalerne ved Slotsholmen - Slotsholmskanalen, Frederiksholms Kanal og Børsgraven udgør tilsammen kanalsystemet omkring Slotsholmen beliggende i Indre By. Kanalerne er del af Inderhavnen, som strækker sig fra Nordre Toldbod i nord til Langebro i syd.

Kommunale planer og målsætninger

Københavns Kommune har en målsætning om rent badevand i Københavns Havn. Målsætningen for Slotsholmskanalerne herunder Børsgraven er god badevandskvalitet, og det er Københavns Kommunes målsætning at bibeholde den gode vandkvalitet i Børsgraven.

Der er endnu ikke nogen badesteder i Slotsholmskanalerne. Den nærmeste badezoner er Havnegade Badezone, som ligger ca. 500 m væk fra projektområdet.

Området ned til kanalen udgøres af institutioner (bl.a. Christiansborg) og bevaringsværdige bygninger samt bygninger til service- og boligformål.

Vandområdeplaner

Københavns Havn ligger i vandområde nr. 6, 'Øresund, nordlige del' jf. vandområdeplan 2021-2027. Af tabel 1 fremgår status for tilstand for området. I vandområdeplanen 2021-2027 er vandområdet 'Nordlig Øresund' vurderet til at have 'moderat økologisk tilstand', samt en 'ikke-god kemisk tilstand', hvilket skyldes overskridelse af miljøkvalitetskriterierne af flere kemiske stoffer, som fremgår af tabel 1.

Ifølge bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (bek. nr. 797 af 13/06/2023), §8, stk.2, kan der kun træffes afgørelse, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Miljømål for kystvande er fastsat i bek. nr. 819 af 15/06/2023, hvor Nordlige Øresund skal opnå målet god økologisk tilstand efter 22. december 2027 og god kemisk tilstand senest d. 22. december 2027.

Tabel 1. Tilstandsvurdering for kystvandsområde nr. 6 for Vandområdeplaner 2021-2027.

Kystvand område nr. 6, Nordlige Øresund	
<i>Biologiske kvalitetselementer</i>	
Rodfæstede planter	God
Bentiske invertebrater	Moderat
Fytoplankton	God
Nationalspecifikke stoffer	Ikke god
Samlet økologisk tilstand	Moderat
Kemisk tilstand	Ikke god
	Overskridelse af stoffer i biota: • Kviksølv • BDE, sum • Bly • Cadmium Overskridelse af stoffer i sedimentet: • Antracen • Nonylphenoler • Methylnaphthalener (nationalt specifikt stof)

I vandområdeplanerne beskrives kvælstof og fosfor som væsentlige presfaktorer for kystvandene. Nordlige Øresund lever ikke op til vandområdeplanernes målsætninger om kvalitet. Af den årsag skal Københavns Kommune vurdere, om der sker en øget påvirkning af vandområdet med næringsstoffer.

Det nærmeste Natura 2000-område er "Vestamager og havet syd for", som ligger syd for Sjællandsbroen ca. 4 km fra projektet i Børsgraven.

Udtalelser i sagen

Nationalbanken og By & Havn har haft udkastet til tilladelsen til udtalelse. De havde ingen bemærkninger til sagen.

Miljøteknisk vurdering

Generelt kan næsten alt sediment i Københavns Havn betragtes som forurenet. Da sedimentet i havnen er forurenet med bl.a. en række tungmetaller og kulbrinter, er det af betydning for vandkvaliteten i havnen, Kalveboderne og Øresund, at sedimentspredningen ved fjernelse af rammehindringer begrænses.

Vandområdeplaner

Vurdering af biologiske kvalitetselementer, nationalspecifikke og kemiske stoffer

De stillede vilkår og projektets udførelse har fokus på at påvirke havbunden mindst muligt. Men der vil være en fysisk påvirkning af de biologiske kvalitetselementer, rodfæstede planter og benthiske invertebrater (bunddyr) i de områder, hvor der graves.

Fytoplankton

Det vurderes at et evt. mindre gravearbejde med fjernelse af sten, cykler eller andre genstande, der kan ligge i vejen for ramning af pælene, ikke vil frigive så meget næringsstof fra sedimentet, at der vil ske et opblomstring af fytoplankton. Der forventes derfor hverken en lokal opvækst af fytoplankton i vandområdet eller i større skala.

Planter, bunddyr samt nationalspecifikke og kemiske stoffer

Der vil være en kortvarig og lokal påvirkning af den bundvegetation, der findes i Børsgraven, hvis der skal fjernes rammehindringer. Men det vil være meget lokalt.

Benthiske invertebrater (bunddyr) har forholdsvis korte livscyklus. En evt. forstyrrelse vil ligeledes påvirke meget lokalt. OMB vurderer at bestandene hurtigt bliver genetableret.

OMB vurderer, at evt. fysiske indgreb i havbunden ved fjernelse af rammehindringer ikke vil være irreversible, da vegetation og bunddyr inden for relativ kort tid forventes at indfinde sig igen, når sedimentet atter er uforstyrret. OMB vurderer dermed, at fjernelse af rammehindringer samlet set ikke vil medføre en reduktion i tilstanden for vegetation, benthiske invertebrater eller være til hinder for målopfyldelsen for disse kvalitetselementer i området.

Der kan være en kortvarig meget lokal påvirkning af vandet med miljøfremmede stoffer i forbindelse med fjernelse af en rammehindring, når sedimentet hvirvles op i vandsøjlen. Sedimentet forventes dog forholdsvis hurtigt at synke ud igen, meget lokalt. Hvis der i større omfang skal sideflyttes større eller flere rammehindringer, vil der blive stillet krav om etablering af silt- eller boblegardin, hvor sedimentet vil synke ud inden for dette. OMB vurderer, at der ikke vil ske en ændring i koncentrationen af de miljøfremmede stoffer, hverken i Børsgraven eller i vandområdet i det hele taget, hvis der fjernes rammehindring i forbindelse med anlægsprojektet,

Vurdering i forhold til badevand

Nærmeste badested i forhold til anlægsprojektet i Børsgraven er Havnegade Badezone, som ligger ca. 500 m fra projektområdet.

På baggrund af arbejdets forventede begrænsede omfang vurderer OMB at badevandskvaliteten ved Havnegade Badezone ikke vil blive påvirket af arbejdet.

Konklusion

På baggrund af de beskrevne arbejdsmetoder og de stillede vilkår, vurderer OMB, at fjernelse af rammehindringer ikke vil medføre påvirkninger, der kan forringe badevandskvaliteten og den aktuelle miljøtilstand eller forhindre målopfyldelse for de berørte målsatte vandforekomster, jf. lov om vandplanlægning.

Vurdering i forhold til Naturbeskyttelse

Før der træffes afgørelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det skal ligeledes vurderes om en tilladelse kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de arter, der er angivet på Habitatdirektivets bilag IV.

OMB har vurderet ansøgningen i henhold til Habitatbekendtgørelsen nr. 1098 af 21. august 2023, bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Det ansøgte område ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, hvoraf det nærmeste er Natura 2000-område nr. 143 Vestamager og havet syd for. En eventuel påvirkning af udpegningsgrundlagets arter og naturtyper vurderes at være af underordnet betydning, dels på grund af de beskrevne arbejdsmetoder, afgørelsens vilkår og dels på grund af afstanden fra lokaliteten til nærmeste naturbeskyttelsesområde.

Beskyttelse af visse arter (Habitatdirektivets bilag IV)

Ifølge habitatdirektivets artikel 12 om strengt beskyttede arter, må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV.

Der er ikke set bilag IV arter eller andre fredede pattedyr i nærheden af Børsgraven. OMB vurderer samlet, at projektet ikke vil have negativ betydning for bilag IV arter. Ligeledes vurderes tilladelsen ikke at have negativ påvirkning på andre beskyttelseskrævende arter.

Konklusion

På baggrund af de beskrevne arbejdsmetoder samt arbejdets varighed, og de stillede vilkår, vurderes det af OMB, at arbejdet med fjernelse af rammehindringer i forbindelse med etablering af pæle til skurby i Børsgraven kan udføres uden konsekvens for badevandskvaliteten og vandmiljøet i Københavns Havn og Nordlige Øresund.

Forhold til øvrig lovgivning

Der er med denne tilladelse udelukkende taget stilling til gravearbejdet i forbindelse med fjernelse af rammehindringer i Børsgraven. Der er således ikke taget stilling til evt. øvrige tilladelser, der skal indhentes for at gennemføre projektet efter f.eks. planloven, byggeloven, vejloven, jordforureningsloven, vandløbsloven mm.

Henvendelse til TMF, OBM, enheden Vand og Natur

I er velkomne til at kontakte Jette Skov på tlf. 23652955 eller vand@kk.dk, hvis der er spørgsmål eller bemærkninger til sagen. Ved skriftlig eller elektronisk henvendelse bedes der henvist til sagsnr. 2025-0076685.

Med venlig hilsen

Jette Skov
Biolog

Anders Cold
Biolog

Kopi af tilladelsen er sendt til følgende parter

- Emcon A/S, Claus Visti Hansen, cvh@emcon.dk
- By og Havn, info@byoghavn.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og rådgivning Øst, trost@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Friluftsrådet, koebenhavn@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-København, koebenhavn@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk og
- Danmarks Sportsfiskerforbund, oeresund@sportsfiskerforbundet.dk
- Greenpeace, hoering.dk@greenpeace.org

Tilladelsen annonceres desuden på "Annonceringsportalen" for Københavns Kommune:

http://kk.sites.itera.dk/apps/kk_annoncering/index_ny.php